

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Felvére 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " "
Egész szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Amely hatáskorú petit sorát 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzór hirdetések alk. szerint jutányos áron. Estának fel. Bélyeg-díjmin. den külön beiktatásért 30 kr.

A kormány békéje.

Debreczen, jul. 31.

(k.) A tegnap reggel megjelent lapok egytől-egyig azt a hírt hozták, hogy a kormány a kompromissum megvan, sikerült rábírnia a 16. §. módosítására s tegnap délután már újra a harc hírére hozta a távirót. Mi lehetett ennek az oka? Meg volt mondva nyíltan: a 16. §. tervezett, illetve felajánlott módosítása még az eredeténél is veszedelmesebb. A módosítás szövege a következő:

Nyomatvány utján elkövetett és az 1878. ötödik törvényzikk 259. és 261. §. szerint büntetendő rágalmazás kir. törvényzék hatáskörébe tartozik.

Ha azonban rágalmazás vagy becsületsértés 1878. ötödik törvényzikk 262. és 461. paragrafusai meghatározott személyek vagy nyilvános számadásra kötelezett vállalat igazgatói és tisztviselője ellen hivatalos tettek vonatkozólag volt elkövetve — esküdtbíró-ság itél.

Azon esetekben, melyekben az 1878. V. törvényzikk 264. §-a valódiság bizonyítását kizárja, a nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vagy becsületsértés mindig királyi törvényzék hatáskörébe tartozik.

Ennek olvasása után pártunk nem tehetett egyebet, minthogy újra felvette a harcot, amelyet különben még fel sem adott tulajdonképen, mert Bánffy-nak minden ravasz terve ellen fegyverben állott. S csakugyan nem volt alaptalan

az óvatosság. A kormány minisztertanácsban határozott a további teendők felett s a távollévő Fejérváry bárón kívül jelen volt 8 miniszter között Jósika kr. Dániel br, Wlassics, Josipovich és Darányi a béke megkötése s a 16. §. módosítása mellett nyilatkoztak s csak Perczel, Erdély és Lukács voltak ellene s hogy maga Bánffy mit érzett, azt az eredmény mutatta meg. Belementek ugyan a tárgyalásba, de Bánffy a maga szűkebb körével, mely épen a kisebbséget alkotta, a fenti módosítást eszelte ki s azt adta tegnap délelőtt maszlagos csemegéül az ellenzéki pártoknak.

Természetes dolog, hogy az ellenzék ezt egészen nem fogadhatta el, mert úgy nem szabad belemenni az ördöggyel való szövetkezésbe, hogy az el is vihessen az embereket s így újra szabad kezünk van. A kormány megmutatta, hogy nála fő a hatalmi kérdés, — ám jó, majd meglátjuk, mit tud vele csinálni. Emlékezzünk csak vissza, milyen fennen hordta a hangját Lukács miniszter a hét elején, mondván hogy nem engedik meg (ők!) nekünk (!) a parlamentáris-mus lejáratását. Csak rajta jó urak, jókor kezditek!

Julius 31-ike van, jó lesz egy kicsit Petőfire is emlékezni, vagy ha maguktól nem tudják, ide nyomtatjuk, hogy szeme előtt mindenkinek: Diesóséges nagy urak! hát hogy vagytok? Viszket-e egy egy kicsit a nyakatok? Uj divatu nyakraváló készül most Számotokra: nem csizfa, de jó szoros.

Nemes urak, ha akartok, jöjjetek Itt a kezünk, nyujtsátok ki kezetek, Legyünk szeméi mindnyáján egy láncznak, Szüksége van mindnyájunkra hazánknak.

Nem érünk rá várakozni, szaporán!
Ma jökor van, holnap késő lesz talán,
Ha bennünket még mostan is megvettek,
Az uristen kegyelmezzen tinektek!

BELFÖLD.

A béke. A kompromisszum formális megkötése a tegnap d. u. négy órára egybehívott pártközi konferencián történt, a melyen Szilágyi Dezső elnöklése mellett jelen voltak Bánffy Dezső báró miniszterelnök, továbbá Apponyi Albert gróf, Szentiványi Árpád, Gullner Gyula, Szalay Károly, Polónyi Géza, Justh Gyula, Kossuth Ferencz, Györy Elek, Rakovszky István, Molnár János és Podmaniczky Frigyes.

Szilágyi Dezső megnyitván az értekezletet, a következő előterjesztést tette: Minden oldalon kifejezést adtak annak a kívánságnak, hogy nyári szünetet tartson. Ez azonban csak úgy volna lehetséges, ha a pártok által a folyó évben előreláthatólag bekövetkezendő parlamentáris teendők elvégzése biztosítottatik Elvégzendők volnának rendkívüli parlamenti eszközök felhasználása nélkül a nyári szünet előtt a már előterjesztett törvényjavaslatok, (Következik ezeknek felsorolása.) a szünet után pedig a dolgok természete szerint szükséges, hogy úgy az indemnity, mint az 1867. évi XII. t. czik értelmében való kiegyezési és kvótaprovizórium aképpen tárgyalassék le, hogy azok legkésőbb január hó elsejére a főrendiház által is elfogadhatók legyenek.

Amde ez csak úgy lehetséges, ha a bün-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A szép Lola.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

A szép Lolát az orpheumban
Körüldongják a bikficzek;
Hordó-hasu az egyik urfi,
A másik botmankón biczeg.

A szép Lolának van regénye.
Pikáns, szerelmi vig regény.
A hős a snájdig hadnagyocska.
Későn ébredt a férj, szegény.

Most bámuló sereg körülte.
A számuk? ah tómerdek ez!
A szép Lolának van regénye
Es az ilyen hölgy érdekes.

Mozdulatában tűz és báj van,
Midőn a deszkán megjelen,
Dalában érzés, mennyi érzés!
Ki sejténé hogy szivtelen?

Hogy szivtelen? Ez-e valóban?
Ah én tudom, hogy szive van,
Hisz ő is nő. És a nő szive
Még lenn a porban is arany.

Van néki szive, semmi kétség;
Csak az, ki megtalálja, nincs.
Az ismeretlen, bus homályban
Reszketve fénylik drága kincs.

Reszketve fénylik, napra vágyik:
Egy büszke férfi szivére vár,
Mely őt megváltja kárhozattól,
Amely nem kérdi: mi valál?

Mely hinni mer a megtérőnek
És megbocsát és hűn szeret.
Hogy tudna ő zokogni, sirni
És megtisztulni a felett!

S a szép Lolát az orpheumban
Körüldongják a bikficzek.
Csak gyönyörű testét imadják,
De nem keresnek ők szívet.

Sebestyén diák.

A segesvári csata.

Gracza Gy. »Magyar szabadságharc történetéből«.

Bem tábornok, mint tudjuk, július 25-én tért vissza Moldovából s egyenesen Székelyföldre utazott. Julius 28-ikán már Maros-Vásárhelyen volt. Itt találta Damaszkinnal ezredet, a ki jul. 23-ikán Szászrégen előtt Grottenhieln osztrák tábornok által megvertvén, három ezer főnyi seregével biztosabb helyre menekült.

Bem tábornoknak az volt a terve, hogy mindenekelőtt Grottenhielmel ütközik s csak azután fordul Lüders ellen. Amde az orosz megelőzte őt.

A Székelyföld, ámbátor a sok csapas megtörte népének ellentálló képességét, még mindig hatalmas erő forrása volt szabadság ügyünknek. Veresége esetében legtöbbnyire ide húzódtott a honvédsereghez s össze szedvén magát, innen indult el új csatára,

Lüders, a ki eszesebb és fürgébb volt mint Paskiewich, belátta, hogy addig szó sem lehet Erdély letiprásáról, míg a Székelyföld bérczei közt a magyar trikolor lobog. S elhatározta, hogy alaposan végez küzdő honvédek e menhejével. Összeszedi csak nem egész hadseregét s öt oldalról nyomul a székely föld felé: Dyck tábornok Fogarásról Ud-

vádi eljárás életbe léptetéséről szóló törvényjavaslat 16 §-a, a mely a nyugodi tanácskozást zavarja, akként módosítatik, hogy ez minden oldalán megnyugvást találjon. Minthogy a kormánynak ez iránt való készsége megvan, reméli, hogy a béke helyreállítható és előterjesztése elfogadható lesz.

Az elnök előterjesztése után B á n f i y Dezső miniszterelnök felolvassa az új 16. §-t és hivatkozik arra, hogy az biztosítja a sajtó szabadságát, valamint az ország érdekét és így azt elfogadásra ajánlja.

Apponyi Albert gróf kijelenti, hogy az új § ellen fog szavazni és beszélni, mintögy azonban ez a régevel szemben újabb kategóriákat állít föl, az előnyt és h á t r á n y t merlegelve, közeledést lát és ezok arra, hogy a kiveteles rendszabálytól elálljon. K o s s u t h Ferencz ugyanigy nyilatkozik. S z a l a y Karoly felolvassa a pártja határozatát, M o l n á r János kijelenti csatlakozását Apponyi előadásához. P o l ó n y i és a miniszterelnök felszólalása után az értekezlet egyhangulag elfogadja az elnök javaslatában felelített kompromisszumot.

A segesvári Petőfi emlék története.

(Két czikk)

I.

Azt az eszmét, hogy Petőfinek, a magyar nemzet oly rohamos sebességgel feltűnt és ép oly tüneményszerűen eltűnt nagy költőjének a segesvári csatáján emlékmű állíttassék, a régi felső fehérmegyében Héjasfalván, egy tanuló ifjúságból álló, kicsiny műkedvelő társaság mondta ki először 1867. augusztus havában, az új alkotmányos élet s azon czikk hatása alatt, melyeket Pákh Albert a «Vasárnapi Ujság» akkori szerkesztője, Petőfi eltűnése és utolsó óráira vonatkozólag oly czélel tett közzé, hogy a nemzeti közvélemény, mely kedvenc költőjének életbenléte, vagy esetleges halála körülményei vel még tisztában nem volt, tájékozva és így a bármily irányú bizonyosság által megaygatva legyen.

A nyilatkozatok, melyek az időben s azután is egész napjainkig megjelentek, a

kérdést teljesen tisztázni nem tudták. Pedig sok, nagyon sok ember foglalkozott e kérdéssel. Gróf Haller Ferencz, azután erőf Haller József rendkívül sok adatot összegyűjtött, melyeknek nagy részét a v i d é k i lapokban közre is adta. Ferenczi Zoltán kolozsvári muzeumi könyvtárnok egy külföldön folyóiratot indított meg dr. Török Aurél budapesti egyetemi tanár pedig személyesen kereste fel mindazokat a helyeket s még élő szemtanúkat, melyekről az adatok beszálltak.

Nagyküüllő vármegye hivatalosan is kezebe vette az ügyet s tanúkihallgatásokat eszközölt a hetvenes években.

De a végeredmény alig több a semminél. Az elbeszélések, az adatok egymásnak ellentmondók s a meggyőződés nem bizonyítható. Bizonyos csak két dolog. Egyik, hogy Petőfi az 1849. július 31-iki segesvári csatában jelen volt. Többben látták Fehéregyháza község déli szelétél egy kissé távolabb fekvő «monostéria» nevű kert aljában s később a sárospataki hidon elmerülve állani. A másik meg az, hogy a csata után Petőfit élő ember többé nem látta.

E két dologból lehet következtetni, hogy a segesvári csatában esett el, s hogy valamelyik sírhalmom alatt nyugszik. De hogy a sok közül melyikben, az ismét egy kérdés, melyet eldönteni teljes lehetetlen. Ha dr. Török Aurélnak sikerült volna az általa tervbe vett ásatásokat keresztül vinni s az összes sírokat, mert ilyen itt sok van, átvizsgálni, akkor talán lett volna eredmény. De akkor is csak talán, mert nincs kizárva a lehetőség, hogy az összes sírhalmok egyikében sincs, hanem valamelyikében azoknak az ismeretlen síroknak, melyekbe szórványosan temették el az ott elesetteket, kiket a távolság miatti nem akartak a közös sírhoz elvinni.

Tehát itt bizonyosságról nem lehet szó, csak valószínűségről. Ez pedig a mellett szól, hogy Petőfi a most még ismert sírok közül, a legnagyobb valószínűség szerint ott van abban a nagy közös sírhalmomban, mely a fehéregyházi 209. számú vasúti órháztól délre, egy pár száz lépésnyi távolságban fekszik s hová, mintegy 600 elesett van eltemetve. Természetes, hogy 1867-ben, még ennyire

sem volt tisztázva a kérdés, mint ma. Az azonban már akkor köztudatává vált, hégy a nemzet nagy költője a segesvári csatában elesett s ennek hatása alatt a héjasfalvi műkedvelő társulat ifjú lelkesedéssel elhatározta, hogy a helyet emlékkövel jelöli meg.

E kis társulat elnöke volt Imre György birtokos, jegyzője Nagy Elek, tagjai: Bakó Ferencz birtokos. Magyarosi István, Csont Domokos, Nagy Lőrincz, ifj. Somogyi István, Balás Imre. Nők: Bakó Ferenczné, Nagy Klári Ferenczi Eszter. Imre Juliá, Imre Mariska, Nagy Zsuzsa.

A czél szép, az akarat becsülendő volt, de a kivitelhez nem volt elegendő eszköze a kis társulatnak. Mindössze 84 frt, 75 krt. tudott e czélra összehozni. Csak a kivitelnél tünt fel a feladat nagysága s az eszközök csekély volta. S mert belátta, hogy abban a szűk körben, melyben a kis társulat mozgott a czél soha sem lesz megvalósítható, átadta az egész ügyet Felsőfehérmegye akkori főbírájának gr. Haller Ferencznek, kérve, hogy neve és tekintélye által vigye azt a megvalósításig.

Gr. Haller Ferencz egyleti uton gondolt eredményhez jutni; azért Erzsébetvároson a megye akkori székhelyén, 1869. jan. 20-ára alakuló gyűlést hívott össze, hol elnökké választván, megalakult a «Petőfi síremlék egylet», tagjait tekintetvén mindazokkik a sírközhöz, addig, bár mily csekély összeggel hozzájárultak, az ezután adakozók közül azok, kiknek adományá egy forintot teszen.

Természetes, hogy egy ilyen számos tagból álló egylet munkája nehézkesen ment. — Azért még az alakuló gyűlésen kiküldetett egy albizottság, mely akkori könnyen lelkesedő gondolkodás módját jellemzi, azt az utasítást vette: «Köteles a begyűlt (alig néhány frt.) pénzalapot számba venni; az egylet pénztárnokának átadni; minden eszközzel oda működni, hogy az alap vagyona egy év leforgása alatt 4000 frttá növekedjék: gondoskodni a helyrajzról, hová a síremlék felállítandó lesz, az emlékkő mintáját megszerezni s mindezekről a következő közgyűlésen jelelni tenni.»

Az albizottság tagjai gróf Haller Ferencz elnöksége idejében voltak; gróf Nemes János

varhelynek, Clam Gallis a Bárczaságból Szent György felé, Dannenberg tábornok egy tartalék hadtesttel az ojtói szoroson át Kézdi Várhely irányában. Grottenhielm száz régi taborhelyéről Maros Várhelyre s maga Lüders Szebenből Segesvár megszállására. — Ezen felül Barmez vezetése alatt még egy oláh felkelő banda is mozgósítatik.

Lüders Szebenben megfelelő őrsereget hagyván, 12000 főnyi sereggel és 32 ágyúval jul. 26-án indult el s harmadnap, jul. 29-án bevont Segesvárra.

Bem tábornok Maros Várhelyen értesült a fenyegető veszélyről. Gyorsan intézkedik tehát, hogy nehogy itt nyomja az orosz. — Gaal Sándor háromszéki seregéből két ezer embert magához rendelt, Kemény Farkasnak pedig, ki a Havasok alján csatároz, megüzenni, hogy siessen Maros Várhelyre. — Parancs meg Stein Miksa ezredeshez is, hogy a gyulafehérvári ostrom sereggel huzódjék Szeben felé s onnan nyugtalanítsa az oroszokat.

De még tovább terjed körültekintő figyelem: segélyről is gondoskodik. A felvidéken Kazinczy Lajos parancsnoksága alatt tudvalevőleg mintegy nyolcezer főnyi őrhadunk volt, Kazinczynek, mikor az összpontosítás elhatároztatott, a Görgei seregéhez kellett volna csatlakozni.

Amde a Hernádvölgy csatáinak zugó fergegetje elsodorta Görgeitől. Kazinczy néhány napig Mármarosban ödöng, aztán nyugodt egykedvűséggel Szatmármegyébe huzódik.

Ime nyolcezer csatábró honvéd milyen jó volna ez nekem! — gondolja Bem s legott futárt küld Kazinczyhoz, hogy Zilahon át nyomuljon Kolozsvár felé s csatlakozzék az erdélyi részi sereggel. Kazinczy haboz, vegre mégis csak utra kel.

Ezek a Bem óvintézkedései. Aztán maga is cselekedéshez lát. Ugy okoskodik, hogy abban az esetben, ha Lüders tábornagyot sikerül megvernie, az oroszok tervéből semmi sem lesz. Serege maroknyi ö t e z e r ember, ágyuja csak t i z e n k e t t ö: ám vakmerően előnyomul. Julius 30-án tavozik Várhelyről.

Szekely Keresztúron megpihen s a következő nap, Julius 31-én viradatkor Héjasfalván keresztül Segesvár felé tör, hogy megbirkózzék Lüders tízezer főnyi hadával.

S e g e s v á r a Nagy-Küüllő hegy koszorúta völgyében fekszik. Vele csaknem szemközt egy kicsiny oláh század község: Fejéregyháza lapul meg. A falu mögött lankás hegyoldal, előtte iszapos vízi patak. Fejéregyháza felől a szekelyudvarhelyi, tulnan pedig a marosvásárhelyi országot ereszkedik a völgybe. A két utvonat itt össze ér aztán egy irányban kanyarog tovább.

Lüders seregének zóme Segesvár mellett a hozótos hegyoldalon táborozott, a kisebb rész pedig valamivel távolabb a Marosvásárhelyi uton figyelt.

Eppen tíz óra, mikor a honvédsereg Héjasfalva felől kibontakozik. Lüders, ámbátor jó eleve értesült a Bem előnyomlásáról meg-hökkén. Azt hiszi, hogy ez csak affele tüntető mellék csapat a főtámadás Marosvásárhely irányából jön. Itteni seregünk vezetését tehát átadja Iwin tábornoknak, ő maga pedig a marosvásárhelyi uton órkodó dandárhoz száguld. Ezalatt Bem közelebb nyomul és harcrendbe állítja csapatait. A jobb szárny Fejéregyháza előtt helyezkedik el, a közep had az országoton, a balszárny pedig a völgy szántó-földjén. Az ágyú úttag a fejéregyházi domb oldal védő bokrai közt vár a jeladásra.

S tizenegy órakor egyszerre csak megdördülnek a Bem ágyúi. — Mindjárt az első lövés talál. Skariatini tábornok szétrocsolt mellet holtan bukik le ágaskodó paripájáról.

— Jó jel győzni fogunk! — ujjong a honvédsereg.

S mihamar felhangzik az ismeretes vezényszó:

— Szuronyt segezz! Előre! S a balszárny, mintegy 1500 ember, halálmegevető elszántsággal tör előre át a patakon, fel a túlsó domb oldalának. Kétszer anyai az orosz, a támadás nem sikerül. Sebaj; megismétlik ujjolag: másodszor, harmadszor.

Innen is tulnan is új csapatok elegyednek a kemény tusába. A völgy puszkák ropogásától, ágyúk dörgésétől hangos.

A roppant tüzeles közepette Bem ágyúi annyira átmelegszenek, hogy három közülök elrepedt.

Igy viharzik az ütközet ozsonatájig. Nem győz, de nem hátrál egyik fél sem.

Ekkor azonban fordul a kocka. Lüders meggyőződén, hogy Marosvásárhely felől nincs mit tartania, egész lovasságával a csatamezőre robot.

Ujjonez huszárságunk mindjrt az első kozák rohamnál zavarba jön és hátrálni kezd. Az ijedtség kivált a harcmezőn ragadós. — Egy-egy csapat kishitűségre igen gyakran az egész seregből kiöli a bátorságot.

Ez történt Segesvárnál is. A huszárok megrettenése, mint hideg láz átragadt gyalogságunkra is s a harcvezonalon felbomlik a rend.

A vitéz sereg mely ekkoráig oly hősiesen állta a tüzet, csakhamar ijedt tömeggé lesz, nem hallgat többé vezényszóra, se ütemre, hanem rémült kétségbeeséssel fut Héjasfalva

alelnök, Sebesi István, később Fodor Lázár, majd 1877 óta Balás Imre jegyzők, gr. Haller József, azután Imre György, majd ennek halála után Bacon József pénztárnokok. Pócsa József, Schopf Adolf, Hofman József, Maurer Victor, Szoboszlai Károly, gróf Bethlen Gábor, Elekes Pál, Józsa László, Nagy Eelk, Misselbacher Janos, Joannovics Zakariás, Cseh Sándor, Jenei Victor, Vitályos Albert, Biró György, Biró László, Deézi Domokos, ifj. Somogyi István, Bartha Miklós, Mihályi Lajos, Kozma Ferencz, Székács Mózes.

E bizottság kétszer rendezett gyűlést. Az elnök 1869-ben maga gróf Haller Ferencz kezdeményezte, megkeresvén az erdélyi törvényhatóságokat. Az eredmény elég szép volt, mert már 1870. márczius 6-án, a vagyon számbavevő bizottság arról tett jelentést, hogy az egylet vagyona 1132/60 kr. A második gyűlés 1877-ben kíséreltetett meg, midőn az olvasó egyletek útján hittek eredményhez jutni. — De e gyűlésnek alig pár száz frnyi eredménye lett.

Az alap vagyona lassan gyűlt úgy, hogy az emlékmű létesítésére tett mindennemű kísérletek az időben hiában valónak bizonyultak, kellő fedezet hiányában. Nem sokat segített a helyzeten még a budapesti Petőfi-szobor bizottságának 1884 szeptemb. havában leküldött adománya sem, mert midőn 1886 év január elsején keresztül vitt pénztárvizsgálat alkalmával az egylet vagyona 4381/90 kr-ra növekedett, akkor kitűnt, hogy az emlékmű létesítésére ez az összeg sem elég. Gerendai Ant. küldött volt ugyanis egy néhány sorkrajzot, mert ez időben még csak arról volt szó, és ezek közül a legolcsóbb is jóval meghaladta az 500 frtot.

A kik ez időben az egylet ügyeihez közelebb állottak, érezték, hogy szélesebbkörű, nagyobb szabású mozgalomra van szükség; ilyen szűk körben később jutnak célhoz. Azért 1887 márt. 9-én Segesváron tartott közgyűlést indítvány tételét egy népes számú végrehajtó bizottság kiküldése iránt, melynek feladata lenne a gyűjtéseket szélesebb körben megindítani s ha az eredményes lesz a műemlék megkiszámitása iránt minden szükséges intézkedést megtenni.

TARKA-ÉLET.

Petőfi.

Uram Isten, a gothai Almanachot nem ismered. Hisz nem történt volna másképp Ez a furcsa dolog veled.

Hogy is adtál egy mészáros Fiának oly fényes elmét, Melyet hona egy felszárad Multával is ünnepel még?

Mostan, uram, egy bárónó Arról híres — furcsa eset — Hogy Petőfi utóljára Épen neki csókolt kezét.

A krajczár.

A miniszter azt izente: Pihenj krajczár, tente, tente, Nyugodjál a siri ágyon. Halj meg, pusztulj, Isten áldjon.

Ez a sorsa régi pénznek, Értéket veszt, rá se néznek. Épen ilyen a mi vesztünk, Küzdő sorból ha kiestünk.

Ugy hal meg az öreg krajczár, Mint az öreg király, vagy czár... Arszlán szemén a homály nő, Elhervad a bálkirálynő.

Gyöngé szivek csak forga ják, Szegény krajczárt úgy siratják, Régen meghalt — nincs most gyászom — A legutolsó krajczárom.

Sebestyén diák.

A segesvári ünnep.

Debreczen, jul. 31.

Mire e sorok megjelennek, ott áll már az ércszobor és az emlék, örök időkre hirdetve nevét a magyarok kösi halált halt Tyrtaeuának ott a szászok között, mint egy tiialomfa,

amely gátat fog vétetni mindannak, amit ma még a vezetők gyöngesége megakadályozni nem tud, a nemzetiségi izgatásoknak, új hátrádköve lesz ott a szász mezőben a magyarságnak. Azzal köszöntjük őt is e napon, amellyel az állam az ezredéves emlékműveket:

Állj emlékkő időtlen időkig!

Állj míg az ezredéves imádott haza áll!

Az előkészületek.

— Saját kiküldött tudósítónk távirata. —

Segesvár, jul 31.

Az ünnep újabb részleteit a következőkben állítom össze:

Budapestről már e hó 29-én többben elutaztak, akik tegnap d. e. 10 óra 51 p.-kor érkeztek Segesvárra, ahol őket a végrehajtó bizottság fogadta és szállásolta el. A már ide érkezett vendégek d. u. 1 órakor a segesvári «Csillag» vendéglőben érkeztek. Tegnap volt az idulás főnapja. A Budapestről reggel és Kolozsvár felé 29-én este indult vonatok szállították a legtöbb vendéget akikkel együtt e r k e z e t t m e g D e b r e c z e n s z. kir. város küldöttsége is.

Tegnap d. u. 1 órakor érkeztek meg: B a r t ó k Lajos, E n d r ó d y Sándor N á d a y Ferencz és mások.

A képviselőház képviselőjében gróf Eszterházy Kálmán, vezetése alatt Bély László, Gyárfás Endre, Ilyés Balint, Kabos Ferencz, Sándor József és Zeyk Gábor országgyűlési képviselők szintén tegnap érkeztek Segesvárra s a képviselőház nevében koszort tesznek a szobor talapzatára.

A magyar kormány nevében Wlassics Gyula vallás és közokt. miniszter utazott Segesvárra, hogy koszort tegyen a szoborra.

Az Országos nemzeti Szövetség képviselőjében K a t o n a Béla ügyvezető fog babérszort helyezni a szoborra. A szövetség különben felhívta vidéki fiókjait is, hogy e hó 31-én Petőfi ünnepet rendezzenek.

Koszort küld meg a képzőművészeti társulat, mely U j v á r y Ignácot bízta meg képviselőjével.

J ó k a i is le akart rándulni a seges-

felé. A neki bátorodó kozákság persze utána. És úzi, kaszabolja vad szilaj gyönyörrel késő alkonyatig.

Az irtózatos hajzában csaknem az egész sereg szétkallódott, megsemmisült. Ime a veszteség 1000 halott és sebesült, 500 fogoly, 740 hiányzó; ezenkívül 8 ágyu, 2 hadilobogó s a lőszér.

Maga az öreg vezér is csodával határos módon szabadult meg kocsija feldúlva az utszéli mocsárba zuhant.

Itt aztán meglapulva halottnak tette magát. Kilencz óra tájban mikor már a harc lecsillapult, négy Vilmos huszár akadt reá s huzták ki a bekanyalás hinárból.

A kocsi persze szinte az oroszok zsákmányául esett; vele Bem összes podgyásza, a hadi pénztár, sőt még a drága mivű Rákóczi kard is, amelyet a hővezér a kolozsvári honleányoktól kapott ajándékba.

Kettesével, hármával szállingóztak a honvédek a vert sereg után. Sok visszatért, a kinek holt hire vala; de meg több maradt el olyan akiről azt hitték, hogy majd csak előkerül. Ez utóbbiak közé tartozott P e t ő f i Sándor is a nemzet dalosa.

Petőfi, mint tudjuk július 25-én csatlakozott Bereczken ujjlag kedves tábornokához Bemhez. Nem is hagyta el többé. Vele ment a balvégzetű segesvári csatamezőre is. Székelykeresztúron még látták.

Petőfi egy odaváló birtokos, V a r g a Zsigmond vendégszerető házában kapott éjjeli szállást.

Másnap (jul. 31-én) a reggelinél a család viruló leánya, a bajos Rózsika felkérte Petőfit, szavalná el valamelyik költeményét.

Petőfi egy pillanatig elmereng s aztán csodálatos előzeret hatása alatt épp az »Egy

gondolat bánt engemet« című költeményének szavalásához fog. Megrázó erővel zeng beszédes ajkáról az örökszép rapsódia:

Ott essem el én,

A harc mezőjén.

Ott folyjon az ifju vér ki szivemből

S ha ajkam örömteli végszava zendül:

Hadd nyelje azt az acélszörej,

A trombita hangja, az ágyu dőrej.

S holt testemen át

Futó paripák

Száguldjanak a kivivott diadalra,

S ott hagyjanak engemet összetiporva. . .

A lányka mélyzöld figyelemmel tekint a költőre. Minő csodálatos vágy, minő hősi ohaj! Hátha beteljesedik.

Petőfi szívélyesen elbucszik, aztán megy tovább Segesvár felé; a harc mezőre. Már dörög az ágyu, mikor oda ér. De az ütközetben nem vesz részt. Hisz még kardja sincs.

csak szemlélő Itt is megfordul, amott is: majd Bem körül, majd az ágyuk megett, majd Pétergyházán.

Hat óratájt jön a végzetes kozák rohanás a tomboló fürgeteg őt is magával sodorja

Még látják egyesek a mint menekül hajadonfőn kigombolkozva, nyitott ingallérral. Aztán eltűnik végképp örökre.

A borzasztó zürzavar első napjaiban nem igen keresték. Majd csak előkerül. De bizony nem jött.

Aztán beköszöntött a gyász, a siralom, a bujdosás szomorú ideje. Még mindig reménykedtünk. Hátha megzendül az ország vagy a külföld valamelyik rejtekében bűbajos hangja. Dehogyan zendül, dehogyan!

Petőfiné szül. Szendrei Julia természetesen a legelső, aki az eltűnt sorsa iránt érdeklődik. Csakhogy ez az érdeklődés nem oly

kitartó, amint azt a dalnok imádott hitvesétől megérdemelte volna. Igaz lentazik Erdélybe, de rövid és könnyűvérű tudakozódás után visszatér s csakhamar eldobja az özvegyi fátyolt az özvegy ujjlag férjhez megy nem akarja hinni Petőfi halálhírének a valóságát. Mindenféle hír kél szárnyra, hogy az orosz fogoly, hogy az orosz fogoly, hogy külföldön bujdosik hogy itthon rejtőzködik. Még olyan is akadt, ki kész esküt tenni reá, hogy a világi gyásznap után beszélt Petőfivel.

Végre a költő egyik barátja: Pákh Albert veszi kezébe a titokzatos ügy nyomozását.

A Vasárnapi Újságban felhívást intéz a közönséghez, hogy a ki tud valamit Petőfiről, aki a segesvári csata alkalmával, vagy az ütközet után beszélt vele nyilatkozzék.

S erre megindult a nagyérdemű kátálás. Rzázféle hír, vélelem érkezett Pákh Alberthez. A Vasárnapi Újság 1860 iki folyama tele van velők.

S e tudósítások egybevetéséből azt a következtetést vont le Pákh, hogy P e t ő f i a s e g e s v á r i ü t k ö z e t b e n e s e t t e l. Minden egyéb hír tévedésen, vagy csalódáson alapszik. Ez 1860-ban történt. Am azóta is folyton folyvást merül fel egy egy újabb legendai hír a költő eltűnésére vonatkozólag.

Mindezekből legkivált három szemtanu nyilatkozata érdemel komolyabb figyelmet. E három szemtanu L e n g y e l József ezredorvos G y a l o k a y Lajos honvédszázados s S z k u r k a György közhuszár

Ezek vallomása sem egyöntetű de nyilatkozataikban legalább meg van az időrendi összefüggés.

vári ünnepre, de — mint mondja — öreg csontjait nem engedik meg neki ezt a nagy utat. Koszorút azonban küldött, még pedig a következő levél kíséretében:

Mélyen tisztelt titkár ur! Szíves meghívását a segesvári Petőfi emlék leleplezésére nagy köszönettel fogadtam. Ha öreg csontjaim engednek, bizony szívesen sietnek nagy jelentőségű hazafias ünnepélyen személyesen is résztvenni. De ez, egészségem fogyatékos volta miatt lehetetlen. Azonban ifjúkori barátom, a szabadság dalnoka és vértanúja iránti kegyeletemet le kívánom rógni egy babérkoszorú küldésével, melyet önnek címzve küldök el. Kérem kegyeskedjék azt nevémben az emlékszóbor elé elhelyeztetni. Legszíntebb hazafiúi tiszteltem mellett maradok.

Budapest, 1897. július 25-én.

Dr. Jókai Mór.

Fogarashól is, mint onnan táviratozzuk, tizenkéttagú küldöttség megy Segesvárra Mopocsányi Mór alispánnal az élén s babérkoszorút helyez az oszlop talpazatára. A koszoru szalagján ez lesz a felirat: A fogarasi főispán és magyarság — Petőfi Sándornak 1897. évi július 31-én. Bauszern Guido főispán, aki gyöngékedése miatt nem vehet részt az ünnepen, a segesvári Petőfi emlék végrehajtó bizottsága előtt távo maradását hazafias levélben mentette ki, amelyet így fejez ke: »Adja az Isten, hogy mindenütt az országban mindenki a valás és nemzetiség különbsége nélkül úgy szeresse a magyar hazát, amint azt Petőfi Sándor valójában szerette.«

A kolozsvári munkások is díszes vöröszalagos koszorút helyeznek a költő síremlékére. A szalag felirása: A kolozsvári munkás-ság az igazi nepeköltőnek.

Az ünnep előkészületeiről még a következőket közölhetem:

A holnapi segesvári Petőfi ünnepen impozáns tömegben fog résztvenni a költő kedvelt népe, a székelység. Így — Székelyudvarhelyről: 5000, Székelykeresztúrról pedig: 2000 székely megy a halhatatlan költő ünnepelésére. A kis székely népvándorlást 14 vonat viszi Segesvárra.

Koszorukat — az eddigi bejelentések szerint — a következő hatóságok, egyletek és testületek tesznek le a szoborra:

Udvarhelymegye minden községe mezei virágokból. A segesvári magyar kaszinó Kedves István. Az orsz. középiskolai tanáregyesület, Rombauer Emil. Az orsz. magyar diák-szövetség, Sebesi János. — A honv. egyletek közp. bizottsága, Mikár Zsigmond. Udvarhelymegye, Jakab Gyula. Az udvarhelyi ref. kollegium ifjúsági Petőfi Önképzőkör, Csávósy István ügyvéd Nagy Szalonta. »Magyar Tört. Társulat«, Szadeczký Lajos. A pozsonyi Toldy kör. Erzsébetvárosi ev. ref. egyház, Zayzon János. Pozsony város, Broly Tivadar és Vntkovits Sándor dr. — A budapesti újságírók egyesülete, Hentaller Lajos. A nagyszabeni polgári kör, Pünkösdi Ferencz. A »Brassói Magyar Intéző Bizottság«, Moór Gyula, Vajna Gábor. Erzsébet város sz. kir. város. Székelykeresztúri jótékony nőegylet. Rikánbeli honvedegylet, Tuzson János és Horváth László. Nagyküküllővármegye tisztikara, Somogyi István. Segesvári magyar nők Debreczen sz. kir. város.

A megérkezett vendégek tegnap este 8 órakor ismerkedéscsillagot rendeztek a »Frank« szálló kertjének helyiségében, a hol sok tisztelettel hangzott el az ország minden részéről egybesereglett küldöttek ajkáról.

Az estély külbmben nagy várakozás mellett folyt le, mert általában beszélték a hihetetlen hírt, hogy az emlékünnepe alkalmával a szászok valami ellenünnep rendezését tervezik s ennek előjátékát az egybegyűlt társaság már n banket alatt érezni fogja. Azonban nem történt semmi, az ünnep teljesen zavartalanul ment végbe.

A gyülekezés.

Segesvár, július 31.

Az egész városban összerereglett ezrekre menő vendégek ma reggel 1/2 8 órakor gyülekeztek a kasszinó helyiségében, és udvarán s 3/4 8 órakor a megjelent egyletek zászlói alatt ingult meg a gyönyörű kegyeletes menet a segesvár-szentágotai vasut indobázához. Mi alatt a már megérkezett vendégek az állomásra értek, megérkezett az erzsébetvárosi különvonat, mely a székely testvéreket hozta az ünnepre, kiket a végrehajtó bizottság fogadott s helyet adott nekik a menetben.

Az indulás.

Segesvár, jul 31.

Az egész társaság reggel 8 óra 20 pkor indult külön vonaton Fehéregyházára az emlékoszlop felavatásához, It bevárták a székelyföldről és Brassóból érkezett vendégeket kik ily sorban érkeztek:

Első székely vonat 9 óra 40 percz;
Masodik székely vonat 9 óra;
Brassó felől vegyes vonat 9 óra 20. p;
Rendes székely vonat 9 óra 38 percz.

A leleplezés

Segesvár, jul. 31.

A különvonat délelőtt 9 óra 20 perczkor érkezett Fehéregyházára, ahol pont feltízkor kezdődött az ünnepély. Az ünnepi beszédet Szász Gerő kolozsvári lelkész és az erdélyi ev. ref. egyházkerület főjegyzője, a jeles költő mondta, mely óriási hatást tett. Utána a magyar kormány nevében W l a s s i c s minisztert beszélt s az emlékműről lehallott a lepel.

Ujdonságok.

* **Isteniszteletek.** Az isteniszteletek holnap vasárnap az ev. ref. templomokban a következők sorrendben tartatnak meg: a kistemplomban M i t r o v i c s Gyula lelkész, a z újtemplomban K o v á c s Ferencz h. tanár az ispotály templomban D i c s ö f i József lelkész predikálnak. — Az ág. ev. templomban d. e. 10 s d. u. 3 órakor G e i s z t l i n g e r Pál s. lelkész végzi az istenisztet.

* **A segesvári Petőfi szobor leleplezése** ünnepére a G-okonai kör következők üdvözlő tavrátat küldötte: »Petőfi szoborbizottság Segesvári Szabadságharczunk halhatatlan dalnokának emléke előtt leborulva, hazaszereztétől áthatott szívvel üdvözöljük az ünnepelőket s lelekben együtt ünnepel Önnökkel a debreczeni Csokonai-kör K o m l ó s s y Arthur alelnök, Dr. B e n e d e k János titkár.

* **Debreczeni hírlapírók Petőfi szobornál.** Főemelő ünnep folyik le ma d. u. 1/2 6 órakor a főiskola dísztermével szemben álló Petőfi szobornál, melyet a debreczeni hírlapírók megkoszorúztak. E Petőfi ünnepen D a n k ó Pista is ott lesz társulatával, mely a Hymnust énekelte s utána K o h á n y i Gyula, lapunk felelős szerkesztője mond a hírlapírók nevében emlékbeszédet, ennek végzetével Petőfi »Temetésre szól az ének« kezdetű dalát énekelte a zeneköltő társulata, mely után K o v á c s i László Kálmán, lapunk munkatársa szavalja el P e t ő f i e m l é k é n e k című alkalmi költeményét. Végre a S z ó z a t élénklése fog követni.

* **Szent Anna ünnepe.** Az elmaradt Szt. Anna ünnepét holnap vasárnap ünnepelik meg a helybeli róm. kath. templomban reggel 7. később 8 órakor rendes mise tartatik, 1/2 10 órakor pedig ünnepi zenés mise tartatik, a melyen W o l a f k a Nándor püspök pontifikál. E mise után városunk szülötte R e i s i n g e r Alajos egri főegyházmegeyi áldozást R e i s i n g e r Ignátz volt debreczeni postafőnök fia tart szent beszédet. Délután 3 órakor vécsernye.

* A debreczeni csata évfordulójának

ünneplése. Mint tegnap irtuk a főiskolai irodalmi önképző kör méltón ünnepli meg a csata évfordulóját, ez ünnepélyre a következő programot állította össze: Gyülekezés a főiskola előtt, délután 3 órakor hétfőn. Innen indul a menet a Honvéd temetőbe, hol Balogh Bela IV. jh-tól alkalmi beszédet fog felolvasni Nagy Gyula 3 é. jh. Ezután Bagaméry Károly IV. th. fogja elszavalni J á n o s y Zoltán alkalmi költeményét. Innét az emlékkertbe vonul a kegyeletes közönség, hol Veres Gusztáv IV. th. fogja elszavalni K o v á c s i L á s z l ó Kálmán a Magyar Messias című ódáját.

* Az öngyilkossá lett Dankó Gyula

temetése. Tegnap irt hírünk az egész városban általános részvétet és megdöbbenést keltett. A derék, mindenki által kedvelt fiatal embernek tette annál is érthetlenebb, mert semmi oka nem volt reá. Előkészülve letétre nem volt, mert különben egy pár sor írásban tádata volna szeretteit tetteink indokáról, — vagy legalább elbucszott volna tőlök sorakban. Az öngyilkosság után rögtön meghalt a tett színhelyéről a honvéd kórházba s onnan bánatos szülei házához szállították s ott is állították fel a diszravatalt. A gyászoló család a következő gyászjelentést küldte be hozzánk: Szomorodott szívvel tudatjuk, szeretett fiunk, jó testvérünk és rokonunk D a n k ó Gyula m. kir. honvéd önkéntes tizedesnek, f. hó 30-án, életének 24-dik évében történt elhunytát. Kedves halottunk földi részei aug. hó 1-én d. e. 10 órakor fognak Széchenyi utca 1808. sz. háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. — Végítisztelettelére rokonainkat, ösmerősöinket és a e l h u n y t n a k b a r á t a i t szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1897 július hó 31. Bánatos szülei: Dankó Mihály és neje Liptay Erzsébet; gyermekeik illetve testvérek Bela és Erzsike, s rokonaink nevében is. Béke lengjen porai felett.

* A debreczeni színészek M. Szigeten.

Komjáthy János debreczeni szinigazgató kitűnően szervezett társulatával már megkezdte előadásait Szigeten s a közönség legteljesebb elismerésével és partolásával találkozik. — A derék szinigazgató, ellentétben néhány elődjével, nem csak i g é r minden szépet és minden jót, de be is váltja ezt lelkiismeretesen. Kis nyári színházunkban egy ügyes festővel a kopo t díszleteket újjá festette s kívül-belül kicsinosította, kitaroztatta Thália templomát. A közönség hálás is a derék igazgatónak, ki abban is különbözik elődjétől, — hogy a játékbán is maga jár elől jó példával s kitűnő szereplésével csaknem naponta gyönyörködött a közönséget kedves és kiváló tehetségű nejevel együtt. Társulatunk tagjai — bár csak pár előadást volt még alkalmunk élvezni — batran mondhatjuk, hogy a legjobb vannak összevalogatva és méltók egymásra.

* **A tanács a bolnaputáni ünnepen.** A városi tanács K o m l ó s s y Arthur főjegyző polgármester helyettes elnöklete alatt tartott ülésében tárgyalta az ev. ref. főiskolai magyar irodalmi önképző társulat beadványát az aug. 2-iki debreczeni csata emlékünnepeire való m e g h í v á s a t á r g y á b a n. A tanács k e g y e l e t t e l v e t t e a meghívást s egyszer-mind elhatározta, hogy az ünnepen képviselével K o m l ó s s y Arthur polgármester helyettes vezetése alatt K ö r n e r Adolt tanácsnokot és ifj. C s ó k a Sámue polgármesteri titkárt bizza meg.

* A Hortobágy öntözése.

Az alsószabolcsi tisztai ármentesítő társulat választmányá ma d. e. 9 órakor tárgyalta a társulat főmérnökének a Hortobágy öntözéséről és a társulat ártere belvizeinek levezetéséről készített tervezetét gr. D e s s e w f i y Aurél tárgy. bels. titkos tanácsos elnöklete alatt. A tárgy felett két óra hosszat tartó beható vita fejlődött ki, melynek eredménye az lett, hogy elfogadták az Á b r a h á m László Debreczen

város t. főügyészének azt a javaslatát, miszerint a választmány a tervezetet műszaki felülbírálat végett a földmivelési miniszteriumhoz felterjeszti, minden a tervezet elfogadására való kötelezettség kötelezettsége nélkül.

* **Ignác napja.** Az anyaegyháznak és lapunk kiadóhivatalának ünnepe van ma — Ignác napja. Az anyaegyház Loyola Ignácot ünnepli, mi pedig — a szerkesztőséget érte — Kronovitz Ignácot, lapunk «társkiadóját» köszöntjük fel e helyen. A mi jót, boldogságot az Ur az Ignácoknak megadhat, azt adja meg neki is még azonfelül reáadásul lapjának kilenczezer kilencszáz kilencvenkilenc új előfizetőt. — Úgy legyen, szívünkben kívánjuk.

* **Dalegyleti népnépegy.** A dalegylet holnapi népnépegyére mindent úgy rendeztek el a rendezők, hogy azért a tíz krajczárért ne csak üres handa-banda, hanem szó-rakoztató mulatságokat is lássanak a látogatók. Lesz ott kérem a fonatosul felfelé egészen a magas égbe sziporkázó rakéta csillagokig minden jó és gyönyörű. Futtatások, tánc s virág korzó, mikor a biciklistákat virágokkal fogja dobálni a közönség s a biciklisták pedig a közönséget borítják el virág esővel, ha csak az ég valami más hidegebb esőt is nem zúdít a nyakunkba. Akik virágokat nem vinnének magukkal ki, azok a kertészeket kis csokorkákat ocsón vásárolhatnak, erről is gondoskodott a rendezőség. Este biciklizni lampionos felvonulás lesz, majd este félkilenc óra után nagyszabású tűzijáték, melyben Ledentrost Armin ez a bámulatos ezerművész mutat be remek dolgokat. És ha eső nem lenne, bizony szép s mulatságos nap lesz az a holnapi kint a nagyerdőben, leveles zöld erdőben.

* **Dankó Pista az „Angol” királynőben.** Az „Angol” királynő szalodában fényes s nagy közönség előtt hangversenyezett Dankó Pista, kinek előadott kedves szép dalait most is élvezettel hallgatta a közönség. A tarsulat már ismert tagjain kívül különösen Lányi, a népszínház híres czimbalomművésze s Kósa operapapi tag keltekkel méltó érdemszerinti elismerést. Lányi kezé alatt egy búz, zuz és a czimbalom, mintha nem is az egyszerű pusztai magyar hangszere volna, hanem valami csodálatos varázsi zongora. Hanem a Kósa remek baritonjához is ritkán lehet hasonló hallani. Azok a kurucz nóták, miket Kósa szövegben elenekelt, úgy hatottak, mintha csak valami kurucz tábor dalosa dalolta volna a lobogó tábori tűznél. Dankó Pista diszkrét művészi hegedű játékát is tapsokkal eljelenekkel jutalmazta a közönség. Gálffy László és Irén is igen szépen énekelt az este, a helyükön a Rózi pattogós szögédi nótáinak sem maradtak el a hatásai, de még a Surmik jözü Göre Gábor nótáit is, a kanász dalokkal együtt megkellett ismetelni. Dankó Pistának még ma szombaton este s holnap vasárnap maradnak itt, így tehát a debreczeni művelt közönségnek leendő alkalmi érdeklődéssel kiűntetni a nótakirályt.

* **Puky Gyula Máramarosban.** A debreczeni kir. illetőtabia tudós elnöke Puky Gyula e hó 25-én látogatást tett Máramarosban. Kisérétében voltak még Naszady Iván, Gábor Gyula, Mérey Ottó és Ujhelyi András tablai bírák, valamint Menyey elnöki titkár is. A társaság a sziget-körösmezői vasútvonalon ellátogatott Galicziáig s elváltak ragadtatva az út szépségeitől. Onnét visszatérve, bementek Szigetres megtérintették a befejezéséhez közelgő pompás új törvényszéki palotát. — S miután egy kellemes délutánt még eltöltöttek a Pável-sósfürdőben, 26-án visszautaztak Debreczenbe.

* **Tetten ért libatolvaj.** Mikovics György a nagytemplom deszka tolvaja más-különböző drótos tót, az éjjel 1/2 12 órakor belopodott a késes utca 3431 számú házba, hogy onnan libákat lopjon. A házból tegnap Szabó István 4 libája veszett el, a házbellek lesbe állottak és a tolvajt elcsípték, s az

első kerületi kapitánysághoz kísérték. Mikor reggel kihallgatták semmire sem akart emlékezni és tagadta hogy ő azon házba lopás céljából lépett volna, de részeg volt és így börtönkázhatott oda be. A rendőrség most lakásán kutatást tart, amelynek eredményétől függ a további eljárás.

* **A főispán szabadságon.** Gróf Dégenfeld főispán jövő hó 5-én a városi közigazgatóság ülésén elnököl s azután megkezdti 6 hetes szabadságát.

* **Katonai felülvizsgálat.** A katonai felülvizsgáló bizottság aug. 3-án d. e. jón össze a Pavilon laktanyában, a felülvizsgálaton a főispán is jelen lesz. Felülvizsgálatra három jelentkeztek.

* **Az igazi árva fiúcska története.** Tegnap irtuk meg szegény Payer Laci élet-történetét az ő vallomása alapján. Az újságban kiírt történetet olvasta a B. újrászó szolgabírói hivatal is, hol egy Ulár László nevű munkás tett a napokban jelentést, hogy Laci nevű kis fiúcskájára tőle elszökött. Atirt rögtön a rendőrséghez, hogy tudja ki, hogy nem azonos-e a kis fiú az eltűnt fiúcskával. A kapitányságnál ideiglenesen elhelyezett fiút újra kikérdezték és akkor sirva vallotta be, hogy a tegnapi vallomása nem mindenben felel meg a valóságnak, — mert ő nem Pájer de Ulár László ki tényleg B. Újvárosról szökött el, hol apja egy idegen nővel elvadházasságban s mind a ketten igen rosszul bántak vele többet kapott ütleget szegényke, mint enni. Az utolsó verésnek nyomait most is sirva mutatta kezefején és teste többi részén. Szánalomra méltó volt a kisfiúcska nagyon igazán megindító volt az a jelenet midőn terdein kérte a rendőrfogalmazót hogy ne szolgáltassa vissza őt a dűrva atyának, de küldje vissza régen látott jó anyjához. Az igen értelmes fiúcska magyarul, németül és tótul folyékonyan beszél és igen nagy kedve volna tanulni, csak volna a ki szegényt ehhez segítsen.

* **Szüli gondatlanság következménye.** Lakatos Beni másfeléves fiúcska egy őrizetlen pillanatban kiszökött a szülei házból és addig tipogott-topogott, míg egyszer az út mellett elhúzó árokba esett és a pocsolóba befutott.

* **Katonai lövésár H. Nánáson.** H. Nánáson Október 4-én katonai lövésárt hirdet a földmivelési miniszter, a közös hadügyminiszterium hozzájárulásával a hadsereg lövészegletének fedezésére.

* **Öngyilkosság.** Török János földesi lakos elhunyt felesége utáni bánatában házában padlásán a mester gerendára akasztotta magát.

* **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Nemeth János és neje Hegyessy Etel mint szülei, valamint Hegyessy Sándor és neje Bánki Mária mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen kis gyermekünknek és unokánkunk SZABOLCSNAK folyó hó 30-án esteli 11 órakor, életének 2-ik évében 2 hónapi súlyos szenvedés után történt gyászszó elhunytát. Kedves halottunk hűlt tetemei augusztus hó 1-én, d. e. 11 órakor fogtak a róm. kath. egyház szertartása szerint Fő-utca Bankpalota 2128. számú háztól a Szent-Anna utcái temetőbe örök nyugalomra tetetni. Mely vé tisztelettelre rokonainkat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. július 31-én Az örök világosság fényáradatát nekik! A temetést Gebauer «Értekezési» tem. int. rendezti.

Táviratok.

A béke a kormányparton.

Budapest, jul 31 a «Debr. ered. táv.» A szabadelvű párt tegnap esti értekezletén Bánffy br. bejelentette, hogy előterjesztést készített a legerősebb rendszabályokra a parlamentben. Közben Szilágyi közbenjárására (éljenzés) úgy alakult a helyzet, hogy az erősebb rendszabályoktól eláll, azokat most mellőzi, de nincs kizárva az eshetősége annak, hogy később esetleg hasonló esetben alkalmazásba ne vegye.

Tiszta Kálmán és Hegedűs Sándor elismerést zengtek azért Bánffynak.

Szemeré Atila a háborúpárt nevében kijelenti, hogy ok megszavaztak volna már most erősebb rendszabályokat is, csakis a Bánffy iránti bizalomból egyeznek bele a békebe.

Kubinyi Géza kijelenti, hogy ha a szükség úgy hozza, megszavazza a klotúrt Poldmanczy Frigyes br. ily értelemben mondta ki a határozatot.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata

Budapest, július 31.

A ház mai ülésén a czukoradó javaslatot névszerinti szavazással elfogalták. — A részleteknél Lukács miniszter benyújtotta azt a módosítást, hogy a törvény aug. 1-ig vizsgálható erővel bírjon.

Poldmanczy Géza kérésére ezt hétfőn tárgyalják.

Ezután a szesz javaslat került tárgyalásra.

Poldmanczy Géza a Ház engedelmeivel hitelezkedik a szabadelvű párt tegnapi ülésén történetekre. Azok a kijelentések, melyek ott történtek, különösen a Bánffy és Kubinyi és Szemeré sem nem konceziásak sem nem méltók a szabadelvű párthoz. Ha ezt tegnap tudták volna, inkább kimondják, hogy megkezdik a harcot rögtön.

Ez a fenyegetés, melytől visszautasítják Bánffy br. kijelentését, hogy ok e beket komolyan és őszintén csináltak. A szabadelvű párt megkérdte tőle, hogy miért nem tett indítványt a klotúrra, mely tervben volt s ő tartozott felelni.

Az természetes hogy ismét jöhetnek idők, midőn szükség lesz a javaslat beterjesztésére (Nagy zaj balfelől) de ez nem von le semmit a békekötés őszinteségéből.

Kubinyi Géza kijelenti, hogy ő a klotúrt perhorreszkálja (Élénk helyesítés balfelől.) Megmondta ezt Bánffynak is, kit csak addig követ, míg a szabadelvű zászlóját hordja. (Helyesítés balfelől.)

De azt is mondja, hogyha szükség lenne a klotúrra, azt is megfogja szarazni.

Szentiványi Árpád, Kossuth Ferenc és Rakovszky István szemére lobbantják Bánffynak, hogy az értekezlet hangja nem a béke hangja.

Bánffy br. kéri ne bizgassák most már a dolgot, ő sem hordja fel, hogy az ellenzrki pártok miként fogadták e béket.

Álom.

Egy csuf, zimankos téli este — álmodám az éjjel — nyílt a szerkesztőség ajtaja

s egy szürke vézna ember jött be rajt. Egyik kezében ázott, ócska ernyő, másik kezében megkorhadt, megsárgult iratesomó. A jövevény megállt s várt tisztességtudón — az ernyő végéről lecsurrán viz ostromba akombakomot pingált a Neuschloss parketére — vart, mondom, mg reá került a sor. De nem került a sor szegényre, felé sem nézett senki sem, mert nagy munkában volt ép minden ember. ki irt, ki olvasott — bebujva angol újság papíros-ponyva átorába — ki meg szivarra gyújtott. Csak én, csak én láttam meg őt, a szürke, vézna ismeretlen, — mert tetszik tudni, én a jó fiú vagyok mint a mesében az a harmadik — s megkérdtem tőle: mit akar?

Es akkor szólt a jövevény, szólt halkán, egyszerűen: »Az én nevem Petőfi Sándor.« S mi nem futottunk a másik szobába, mentőkét hívni a telefonon, hogy szállítsák el a szegény bolondot. Szívünknek édes, sajtó dobbanása azt sugalta, hogy

ez ő, ez ő! Valóban ő! s letérdepeltünk némán,

oltári félelemmel
lábához és csókoltuk a kezét,
csókoltuk rosz, lucskos ruhájának szegélyét.
Aztán ujongtunk, mint a gyermek,
a legnagyobb karacsony szent ajándokán;
aztán alléluját zengtünk a drága
husvételre, melyhez fogható
nem volt az első óta.

Hallván a zajt, kijött a belső szőnyeges
szobából
Kemény Zsigmond. (Nem báró Lágú Zsigó,
Szegény, a régi és valódi;
az újat, a modernt értem s ertsék, tiszteit
olvasók.)

Mikor megtudta, hogy miről van szó,
vagyis Petőfi ur megérkezett
Szibériából egy vaskos csomó
friss kéziratral, amelyet —
nem ismert sem doktor Ferenczy Zoltán, sem
Havas

Adolf tanár: nyájas lett rendkívül,
nyájas kimondhatatlanul
s tüstént ajánlatot tett elfogadhatót,
sőt fényeset, Petőfiének.
E szerződés szerint a tisztelt
szerző urat x summa illeti;
de tartozik minden művét
az újságnak hasábin közleni;
(utánnomás törvény szerint
tilos s üldöztetik.)

Sok érkezésinek hírét se tudja meg, ma
a székes fővárosba senki se;
s a konkurrens lapok,
holnap kullogvát ollózzák ki majd
keserves kenytelen és — bennünket czitálván
vérkönyeket hullatva,
ezt a világra szóló eseményt. Mi meg
irunk most kellő lendülettel cziczerot
s teljes három kolumnát
a perpecziákról; tudniük
Segesvártól Tobólszkgig,
czernyolczszázygyvénkilencztől máig.
Mert hát Petőfi ur, nincs semmi kétség,
szives lesz és ortenografus kíséretében
be fog vonulni a leghá só szalonba
és interview alá veti magát.
Szivar? Cognac vagy egy kis ruszti
meltózatot? nyilván inkább csak az
utóbbi, mert hiszen Petőfi ur,
mint számos bordalából sejtethető,
a szőlő szüz nedvével él.

Másnap lett óriási felfordulás.
Temetkezési egyesületek,
minden nagyért hevülő asztaltársaságok,
egylek (az ellenzékiek kivált) továbbá
a székes főváros részéről számosan,
gyűléseket hirdettek s temett sok bizottság
— mind választott diszelnököt tizet,
alelnököt huszat s titoknokot
harminczat, persze korteskedve hősien —
Petőfi urnak üdvözlésire
S aztán eljöttek, jobban mondva felvonultak
fehér ruhába, pánlikásan,
a névtelen, de lelkes honleányok,
— a név ort közli majd a könyomat —
s a fogadó előtt megünnepelték
távolból visszatért jeles hazánkiat,
ki meghatottan választott.

Egyetlen egy kiváló korporáció
busult es habozott csupán:
az Akademia.
Mert mit legyen? Mely állást
foglaljon el? Petőfi Sándor
elvégre is nem tagja neki, ámde tagjai
valóságos belső titkos tanácsosok,
kiknek fölöttebb kellemetlen,
hogy vissza jött ez uri ember, a ki
nem átalott olyasmit írni nyomtatásba, hogy
»Aka szatok föl a királyokat.«

Az Akademia
akkép határozott tehát,
hogy egyelőre nem határoz.
S a sajtó? Tyhü, nagy érdemü közönség,
a sajtóban volt ám rettentő gabalyodás!
Ilyen lefőzést; ily mesés pipát
meg nem pipált a kon'inens és Anglia!
Sőt Afganisztán és Japán se!
Borzasztó és hallatlan ez!
Petőfit egy lap
lefoglalá magának; s nemesak öt,
de verseit s mi több: kalandjait,
az Ob s Tunguszka partján

végbement érdekes kalandokat.
Mit venni át? Mert valamit
Mégis csak át kell venni?
Éj, álláspontunk végre is legczélirányosabb
e rémitő helyzetbe, hogy
a mit Petőfi elbeszél a másik lapnak
négyezer kilencz év szenvedésiről
és a csodaról, mely őt visszahozta:
nem olyan érdekes, mint első pillantásra
látszik. Manasszes Daniel Kolozsvártt
és Budapesten Jókai
mar rég elmondta és megírta mind ezt
... S a közvetlen vers ott a tárcza élén?
Quandoque bonus dormitat Homerus
Petőfi Sándor huszonkét éves fővel tizszer
jobbát irt,

mint mostan betvennégy éves korában.
S különben is, mi a manónak
tolnók egy máslap munkatársá szekerét?
Tehát csak annyit irunk a dologról,
amennyit ép muszáj az éhes láz percziben
s módjával azt is, hüvösen.
Kissé fanyár tónusban, hogy Petőfi értst:
mily elhibázott rosz dolog
s milyen kevéssé czélarányos
a monopolum.

Eltelvén tiz nap, az az áradat
mely felhőket korbácsolt óriás habokkal,
meghiggadt s már csak egy-egy elkésett hul-
láma
csobbant simán a messze, jó vidékek par-
tihoz,

ahol még mindig élnek lelkes magyarok.
Kezdték Petőfit már nem emlegetni
s legfőljebb azt az egyet konstatálták,
hogy szobrához mely kint a Dunaparton
ágál az almásputtonyok között,
egy csöppet sem hasonlít.

És életemben irt posthuus verseit
nem olvassák többé oly mohón,
miként kezdetben. Hát bizony
az ember nem csupán rímekkel él.
A tárcza így egy hangu napról-napra.
Mikor jó vissza már az érdekes,
a délczeg hadnagy ur, ki kétszáz sorban
mindig eroberungokat csinál?
S a hazmester, ki viccel s népszé.ü
a Kárpátokról Adriáig,
mert elméjének bugyborékolása
nem tör magasbra, mint az udvar
aszfaltján a csatornarostélynak niveauja.

Petőfi ur lejárta hát magát.
Főképp, mert otthon író volt, nem hiriapiró,
s a kellek-p nem forgatott
pézt megpenészedik, Budára kezdett járni,
elegületlen skriblerekkal, jó Vahot
Imrének régi társival s tudta hol van
még jó bor e filoxerás világban
s hol főznek péteken finom halászlét,
bar a Dunában mar keszeg sem él.
Aztán mikor már minden istráng
szakadni kezdett, azt cselekvé,
amit cselekszik annyi más istrángtalan:
követnek lepott föl es megbukott;
ugyanasak ott, a szittyia Athénében,
hol negyvennyolczban bottal kergették ki:
Szabadszalláson. Cséppel, piszkafával
most nem mentek rea, az igaz;
mert immár szervezett
csendőrségünk vagyon.

És aztán meghalt, hetvenkétéves korában
Ágyban, párnák között.
Végtisztessége fájdalom,
igen csekély diszű vala,
mert jó Vasvári, fejfak hü vén hurezolója
és jó Komócsy József, aki denevér
szaranyu. bó vadgalambszin
lebernyege burkolozva
mondta el egynehány száz halhatatlan
sírján: »Nem, nem, te haltál meg, — óh!
a két derék, nemes szív,
haláleset, saját haláleset miatt,
megszünteté kiváló tiszteleter méltó
közhasznu működését.

... Hiába tetszik vární, nyájas olvasó,
hogy én most hirtelen felébredek,
miként azt a fantazmagóriák
végén Szvorenji is kívánja. Óh, nem,
hadd alszom én tovább, tovább, —
örökké!

Jaákh.

CSARNOK.

A prágai ghettoból.

— Kohn S. zsidó történetei. —

Fordította: ifj. M ó r i c z P á l.

Egyedül jogosított magyar fordítás.

A csipkekereskedő.

HATODIK FEJEZET. 40.

— Luckin! De aztán lesz-e önnek ele-
gendő csipkéje? kérdezte a fiatalabb úrhölgy,
Schlick grófné, midőn Lucka a polczról két
doboz csipkét az áruasztalra elcibők tett. Mert
ez itt majdnem annyi, mint semmi. Mert jól
értse meg, hogy mi vagyunk megbizva, hogy gon-
doskodjunk elegendő fekete csipkéről, ami ese-
a cseh főuri és lovagi rend összes hölgyeinek
a gyászöltözékükhöz szükséges lesz. Böcsben,
mint már is hallottuk, minden fekete csipke
elkelt. És így Luckin, önnek nem lesz elegendő
fekete csipkéje, a mint azt bátyja, Bresnitz
mondta nekünk, akkor önnek ma, vagy mivel
jobban lesz, akkor legkésőbb holnap este
Brüsszelbe kell utaznia vagy bárhova, hol ele-
gendő csipkét kerítsen. — Mert az a fő, hogy
nekünk pár ezer rőf csipkét szolgáltatson, a
finomabbat mindenesetre jobban szeretnénk,
de ha másként nem lehet, olyannal is meg-
elégszünk, a milyent ép kaphatunk — te-
hát L u c k i n ! Van még otthon sok csip-
kéje?

— Oh igen, kegyelmes asszonyom! —
felelte Kele.

— Akkor azonnal elfogjuk hozatni, ele-
gyedett a beszédbé Ugarte grófné, egy szög-
majd leküldünk önnel a Judenstadt-ba...
Allons! Sietős a dolog. Egy óra múlva minden
csipke fent legyen a palotában, az én kedves
Schlick grófnémnál.

— Igen — de hogy el ne feledjük, mond-
ta Schlick grófné, aztán mi árban számítja?
Remélem, nem fogja tulmagasra tartani, mert
azt nyíltan megmondom önnek, hogy mi a
csipkét bármilyen áron is megfogjuk venni, de ha
ön emberséges, tisztességes árt számít, akkor
kezeskedem önnek, az egész nemesség ön-
nel fogja ezután a csipkét beszerezni — tehát
mibe kerül rőfönként?

Hanem erre a kérdésre Kele Lucka már
nem volt képes válaszolni, mert mint a mesé-
ben, oly hirtelen gyorsasággal emelkedett a
legmélyebb nyomoruságból a szerenese ma-
gaslatára. És ez oly hatalmasan mográzta, hogy
szinte képtelen volt csak egyetlen tiszta gon-
dolatra is. Szerenéséjére ott volt a bási ki a
legnehezebb próbatételekben sem vesztette el
hitét, úgy most a szerenese ő döntő pillanatá-
ban sem zavarodott meg s higgadtan mondta:

— Kegyelmességed! Ez a doboz itt
minta-gyűjtemény! Kegyelmességednek alizá-
tosan szolgálhatunk még huszonkét ilyen do-
bozzal. Mind egyforma. Egyharmada ez árú-
nak a legfinomabb, egyharmada közép finom s
egyharmada pedig közönséges. Összevissza há-
romezer rőf csipke.

— Az egyelőre kezdetnek elég lesz! —
mondta Ugarte grófné elégedetten.

— De az ára, az ára? türelmetlenkedett
Schlick grófné, mivel a prémes bunda és muff
is daczára igen hideg volt kint a szabadban. —
Bresnitz, csak aztán semmi tulzás, semmi
esztelen kapzsóság, hallja? A divatárusnót, az
olasz Casanorat is — elhítemi nekem — ép szem-
telen túlkövetelési miatt hagyja cserben a
nemesség. Véletlenül volt néhány rőf fekete
csipkéje s mielőtt mi Bresnitzel beszélünk

volna, hogy beszerezheti nekünk az összes szükségletünket, kapva-kaptunk ezen a néhány rőfön is, megvettük. S képzelje, ez a nemtelen személy hat forintjával számította rőfjét, hát hallottunk már valaha ilyent? . . . Tehát csak gyorsan mondják, egymásra mint számítják rőfjét? Gyorsan Bresnitz, gyorsan, mert már fázom, mondta nevére a grófné, nem vagyok hozzá szokva, mint a Luckin, hogy egész téli napon át kint áldogáljak itt a piacon.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

A Alexisz bakák jubileuma. Igaza van: A helybeli es. és kir. 39. gy. ezred jubileuma csütörtökön d. u. csakugyan megvolt a Pavillon kaszárnya előtt, mint azt két tegnap megjelent helybeli lap-társunkban mi is olvassuk. A felröppent rakétákat mi is láttuk, de magarói az ünnepélyről, — a melyre meghívást szerkesztőségünk nem nyert s így ott meg nem jelent — nem adhattunk.

Nyílt-tér.

Mattoni

Erzsébet sósfürdője

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény: május 1-től szeptember 30-ig

Kiváló hatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. BRUCK J., helyetteseként dr. Polgár Emil, nőorvos.

Egészesen felkés, jutányos lakások, jó vendéglő — Pontos közlekedés a társaskocsiakon, reggeli 5 órától kezdve.

Állomás hely: Ferencz József-tér, a régi Lloyd épület közelében.

Kiadó tanyabirtok.

28¹/₂ nyilas tanyaföld a Kis-Elepen, folyó év október hó 1-ső napjától haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Kerekes Géza tulajdonossal Kisvárad-utca 2097. sz. a.

Izzadnak önnek a lábai?

Ha igen, úgy vegyen 22 krért egy tégely

„Mars“-lábkenőcsöt,

mely a lábizzadás, feltörés, talpégés, fellovágás gyógyítására az egyetlen biztos hatású szer.

Szállítási hely: TAUB ERNŐ gyógyszerész laboratoriuma, Bpest, VI, Lovag-utca 15.

Főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

Raktár Debreczenben: Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárban.

Építési anyagok eladása.

A kereskedelmi és iparkamara udvarán lévő és egy épületnek lebontásából kikerült anyagok u. m. téglák, fedélcserépek, fák, gerendák stb. f. évi aug. hó 5-én azaz csütörtökön délután 3 órakor nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni, mely árverésre a venni szándékozók ezennel meghívtnak.

Vevő köteles lesz az anyagokat az árverés napjától számított egy hét alatt a helyszínéről elhordatni.

Debreczen, 1897. július 30.

A keresk. és iparkamara

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékünkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékokat észlelünk sietünk az legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjanak, de ha ez testi egészségünkkel az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valamin a kis szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. — A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése amit — idejekorán használva. Egger kellemes ízű Sodapasztyillája csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek. — Egger kitűnő ízű Mellpasztillája megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal. (1 doboz 50 és 1 frt. Próbadozoz 25 kr.) — Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár: Nádorgyógyászterár.

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körút 17.

GLEICHENBERG GYÓGYHELY

Steierország.

Gyógyezközők

Alkalikus-muriatilis források: Constantin és Emma források; alkalikus-muriaticus vassavany Johanniskut; tiszta vassavany; Klausen forrás, savó, tej, kefir, dagály fenyő-inhallatió egyes kabinkban; Inhallatió fenyőtűgözhöz: Respirator készülék, pneumatikus kamarák, édes savanyuvíz- és pezsgő Caloritor-fürdők, fenyőtű- és érc fürdők, nagy hydro-therapneumatikus intézet, terep gyógyászat, lanyhos, nedves meleg, pormentes, szélesenedes levegő, erdős dombos táj. Tengerszinttől 300 méter.

Idény Május 1-től Októberig.

Felvilágosítás és prospectus ingyen, lakás megrendelések

Gleichenberg gyógyigazgatóságánál.

A legjobb és legégszesebb
üditő-ital.

amely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű
vegyléket ad: a

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER

Itja a szomjat, hűsít és felfrisít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikasztó hatás ellen.

Hirdetmény.

Biharmegyei Zsákai határban több ezer holdnyi területű birtok 1897. Október 1-től több évekre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni vagy a tulajdonos Paksy Józsefnél Zákán, — vagy Réthy Kálmán ügyvédnél Berettyó-Ujfaluban.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók, folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőllő és gyümölcs zúzó és bogó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőllő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelek aszalásra, gyümölcsvágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad, önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlővesző permetező, gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA
cs. kir. kir. szabad gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.
BÉCS, II. Taborstrasse 76. |
Kéztuntetve 390 arany, ezüst és bronz éremmel.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Képviselők és viszontárúsítók felvétetnek.

